

מסע חינוכי

התעניינות במערכת החינוך בשיטה חדשה לטיפול באלימות

[לורן סגל כהן](#)

מסע חינוכי - צביה רן מבגדוד

רן, חשוב להתחיל את התהליך בגיל גן חובה כשהילדים יודעים לבטא את עצמם. "גולי תקווה שמשרד החינוך יפעל בנושא ויכניס את "המסע" לבתי הספר. זה יקדם את מערכת החינוך".

כאמור, הנושא נחשף בכנס שנערך ב-10/14 בשפיים. לדברי מרים שכטר מאר"גנת הכנס, השתתפו בו מנהלים, אנשי חינוך ומפקחות שקיבלו מידע לגבי האופן שבו ניתן ליישם את "המסע" במערכת החינוך.

שכטר: "הנושא מאוד מדבר אליי מאחר וחוויתי בעצמי את התהליך ואני מכירה בירידותיו ותועלתו. ב"מסע" טמון פוטנציאל עצום עבור מערכת החינוך - זה עשוי לתרום לאווירה, לתחושה מסוגלות למורות ולתלמידיהם וזאת בזיק הנקודה אליה המערכת שואפת להגיע".

שכטר מעירה שעל המורות לעבור השי תלמות קצרה, אך לדבריה "מדובר בתהליך קצר ופשוט, אין צורך בלימודים ארוכים ותקציבים אינסופיים, רק לתת כלים" ומוסיפה "יופיו של הנושא בפשטותו".

שכטר מדווחת שמעט מורות החלו לעיבוד עם "המסע" ומספרת על מקרה שאירע בכיתה א באחד מבתי הספר: "אחד הילדים העליב את חברו וכינה אותו 'אתיפי'. המורה כינסה את הילדים בכיתה לתרגיל קצר בו היא ביקשה שהם יכניסו את חבריהם ללב. לאחר מספר דקות, כשהסתיים התרגיל, הילדים פתחו את העיניים רגועים ומחייכים והשיעור התחיל בצורה חיובית".

עד כה התקבלו פידבקים מאוד חיוביים ועושה רושם שכדאי להשקיע וללמוד את הנושא. "צריך להשוב כיצד ממשיכים" מס' ביה שכטר, ורינה כורש מוסיפה: "החזון הוא שילדים יהיו סלחניים יותר אחד כלפי השני. אם מורות יידעו לעשות את התהליך של הסי ליתח והחיבור, הילדים יפסיקו להיות מרוכזים בהאשמות ואלימות, וייקחו יותר אחריות על מעשיהם. גם ילדים יכולים ללמוד לעשות את "המסע" לחברים ובכך לפתור בעיות בלי אלימות". ■

"המסע" לילדים

בעקבות תהליך ריפוי זה, פיתחה בייס תהליך מסע לעבודה עם ילדים. תהליך זה מאפיין שר לעזור לילדים לשחרר את הניצוץ הזוהר המולד שלהם, ולבטא במלואן את היכולות הטבעיות שלהם.

ילדים נהנים מסיפור המסע ובאמצעות תהליך קצר משחררים חסימות רגשיות ופניות אשר עלולות לגרום לבעיות חברתיות ונפשיות. מדובר בתהליך של דמיון מודרך, המוביל כהרפתקה מרתקת. הילדים מטיילים בתוך גופם ומוציאים בקלות חסימות, כאשר רגשות וזיכרונות הכלואים בתאים עולים על פני השטח. בעזרת כלים פשוטים ונגישים, הילד מעבד אירועים ומשחרר אותם לפני שהם יוצרים בנפשו תכניות נפש ואמונות מגבילות.

רינה כורש, מי שמטפלת כבר שנה וחצי בילדים בעזרת "המסע" מעידה: "ניתן לטפל בקצרת "המסע" בבעיות מגוונות מאוד אצל ילדים. למשל ילדים עם בעיות חברתיות, הפרעות קשב וריכוז, חרדות, דימוי עצמי ועודף משקל".

לדברי כורש, בעלת תואר שני בחינוך מיוחד, "המסע" עשוי לפתור זיכרון מהילדות המוקדמת, פחד מסוים. אחרי שהילד סולח - וקל מאוד לילדים, בייחוד לצעירים יותר - לסלוח - הוא יכול להתחיל מחדש ביצירת קשרים חברתיים, למשל. רוב הפרעות הקשב והריכוז אינן נובעות מבעיה נוירולוגית ובמקרים אלו ניתן לטפל בעזרת "המסע". וייטי לין מטפל בסימפטום בלבד, בעוד ש"המסע" פותר את החוויה או הזיכרון שבולם וחוסם את היכולת שלהם".

הקשר לחינוך

תהליך "המסע" מצוי בשימוש נרחב במערכת החינוך בעולם. ברוב אפריקה, למשל, בעקבות מחקר שהגביע על שיפור בתחומים שונים בבתי הספר בעקבות השימוש ב"מסע", החליט משרד החינוך, בשיתוף עם השירות הפסיכולוגי לאמץ את תהליך "המסע" כחלק אינטגרלי מתכנית הלימודים.

רן: "התהליך הותאם למערכת החינוך וניתן לבצעו בכיתה. ניתן להשתמש בו בכלי טיפוליים במקרים מיוחדים בהם הילדים נתקלים לפתור באמצעותו בעיות אלימות. יש צורך להכשיר מורות להעביר את התהליך". לדברי

באוקטובר האחרון נערכה פגישה בין אנשי משרד החינוך לבין ברנרדן בייס לצורך דיון בהכנסת תהליך חדש לבתי הספר. מדובר ב"מסע", שיטה המתורגלת כבר שנים רבות, אשר נוסדה על ידי ברנרדן בייס, מורה למור דעות ולריפוי הוליסטי. ההרצאה ניתנה בפני כארבע מאות אנשי חינוך ישראלים ביוזמתה של מרים שכטר, אחראית על השוויץ בין המינים ועל מעמד האישה במשרד החינוך. לדברי בייס, התהליך נכלל במערכות החינוך במספר מדינות, ומהווה כלי נהדר לטיפול באלימות ולפתרון בעיות שונות המתעוררות אצל הילדים. התוצאות מעודדות, דבר אשר מעורר שאלות לגבי הצורך ליישם את השיטה גם בארץ.

מהו המסע?

"המסע" הוא עבודת ריפוי ותהליך שינוי חדשני והוא מוכר ברחבי העולם ככלי עבודה בעל יכולת להביא להתעוררות ולשחרור של היכולת האנושית האינסופית.

התהליך יעיל במקרים של פחדים, חרדות או לחצים, אי יכולת לפעול בבהירות וביעילות, קיפאון רגשי, דיכאון או חוסר אונים, העדר מוטיבציה או התלהבות, בריאות לקויה, תחושה של אי מימוש הפוטנציאל.

"המסע" עשוי להעניק כלים מיוחדים לשיטה פעילה על תחומי החיים, יצירת שינוי אמיתי ברמה העמוקה ביותר והזדמנות לניקוט דפוסיים ישנים ולצורך קדימה אל מור דעות חדשה.

מדובר בתהליך פשוט המטפל ביעילות בשורש הבעיה של כל אחד מאתגרי החיים, לא רק בתופעות הלוואי שלה ומנקה אותה לחלוטין.

"כאשר איננו מבטאים את אשר אנו מרגישים, נוצרות, לאורך החיים, חסימות בנוף. באותם מקומות עלולות להתפתח מהלות שונות מאוד יותר", מציינת צביה רן, מטיילת הוליסטית המתמחה ברייקי ופרחי באך בעלת קליניקה ברעות ומי שסיימה לאחרונה את הכשרתה כמטפלת בתהליך "המסע". רן עברה מסלול ארוך ומעשיר של שבע סדנאות המיועדות למטפלים מוסמכים.

רן מעידה על התוצאות הנפלאות בעקבות "המסע": "התהליך מאפשר לבטא את מה שמפריע וחוסם אותנו, לסלוח, להתנקות".